

Raad til at betale deres Part for Gruset, end de, der skulle levere det, have Raad til at undvære en rimelig Betaling derfor. Det er mit Syn paa Sagen, at de, der skulle levere Gruset, have et rimeligt Krav paa at faa Lovgivningen nu om Stunder indrettet saaledes, at de faa et rimeligt Vederlag derfor. Som det blev sagt af det ærede Medlem for Hjørring Amts 5te Valgkreds (Bertelsen), er der jo en overordentlig Forskel paa gamle Dage, da man lavede den nugældende Lov, og Nutiden med Hensyn til Spørgsmaalet om Nyttens af Vejene. Naar de Mænd, der faa med Grusgravens Vurdering at gøre, ere fornuftige Mænd, der ville gøre Ret og Skel — og vi have jo ikke Lov til at forudsætte andet, kan jeg ikke se rettere, end at vi nok kunne betro dem at bestemme, hvad de anse for et passende Vederlag. Hvis man tænker sig en Mand, der ejede en saadan Grusgrav, som han maaske benytter ikke alene til Vejgrus, men ogsaa til Muregrus, vil han maaske have overordentlig let ved at sælge Grus i store Mængder, hvis der skal opføres større Bygninger i Nærheden af dem, og hvis der ikke findes andet Grus der. Men naar saa Sogneraadet kommer og lægger Beslag paa dette Stykke Jord og paa alt det Grus, der findes, og siger til Manden: Du maa ikke røre det, du maa ikke sælge noget af det, og du faar ingen Ting for det, vi bruge til Kommunens Veje, da er det ikke rigtigt. Dersom det nu forholdt sig saaledes, at Manden kun har solgt ganske enkelte Læs Grus til en høj Pris, f. Eks. fra 35 op til 50 Øre pr. Læs, og han ikke kunde sælge mere end saadan ganske enkelte Læs til Muregrus, eller hvad det nu ellers skulde bruges til, og saa Kommunen kom og forlangte Grus og lagde Beslag paa det alt sammen, saa at han nu kunde levere Grus i Tusindvis af Læs, vilde jeg kalde det urimeligt, om den Mand saa skulde gøre Krav paa at faa den Pris, han var vant til at faa, altsaa 35 til 50 Øre pr. Læs. Jeg mener heller ikke, at Kommunen saa skulde give lige saa meget pr. Læs for alt det Grus, den nu lagde Beslag paa, det vilde jeg finde urigtigt. Men saadanne Forhold mener jeg ogsaa, at fornuftige Vurderingsmænd vilde tage rimeligt Hensyn til . . . (Afbrydelse) . . . Min ærede Nabo siger, at de faa det alligevel. Det vil jeg dog haabe, de ikke gøre, thi dersom jeg troede det, dersom Vurderingen blev saa uretfærdig efter min Mening, saa vilde jeg ikke stemme for dette Lovforslag. Men netop fordi jeg har det Haab, at man vil vurdere med rimeligt Hensyn til begge

Sider, vil jeg ikke alene selv stemme for Forslaget, men ogsaa anbefale andre at gøre det samme.

R. Sørensen: Jeg vil ligeledes anbefale at stemme for det foreliggende Lovforslag. Sidste Aar vare vi jo til Dels enige i alle Partier om, at man skulde se at føre dette Lovforslag igennem, det synes derfor underligt, at man i Aar vil søge at faa det forkastet. Det ærede Medlem fra Ruds-Vedby (Jørgensen) udtalte, at det var en Lov, der havde gældt i 100 Aar, og at han derfor ikke godt kunde være med til at forandre den. Jeg mener, at netop derfor kunde man have Grund til at gøre Forandring, naar Loven er bleven for gammel og forældet, og at det ærede Medlem gik alt for stærkt i konservativ Retning ved i den Grad at holde paa det gamle. Det ærede Medlem for Assens (Berntsen) var bange for, at Forslaget vilde bebyrde Kommunerne i for høj Grad. I den Kommune, jeg er fra, have vi i mange Aar betalt Gruset efter gangbar Pris, og vi have længe haft det Syn, at vi forstod det, som om det var Folks retmæssige Ejendom. Vi vidste nok, at man efter Loven kunde ekspropriere det, men vi fandt det urigtigt og fandt os tilfredse paa dette Punkt med Ordningen, som den var. Naar det ærede Medlem mente, at det vilde blive en Erstatning af 1 Kr. pr. Tønde Hartkorn, saa tror jeg, at det er en svær Overdrivelse, det er kun ganske faa, næsten slet ingen Kommuner, der købe saa meget Grus, at det bliver 1 Kr. pr. Tønde Hartkorn, i alt Fald ikke paa Fyn. Det ærede Medlem sagde, at det var Uret lige over for Kommunerne at borttage Retten, men hvis man ræsonnerer saaledes, saa kommer man paa tværs af mange andre Ting. Vi ønske jo f. Eks. Tienden afskaffet, men der vilde man jo kunne ræsonnere paa samme Maade, at det er en gammel Skat, der ikke maa forandres. Jeg synes, at det ærede Medlems Udtalelser gaa i alt for stik konservativ Retning, med Tiden maa vi forandre det gamle, saa at vi komme med i Udviklingen. Af Hensyn til, at jeg mener, at dette er en god Lov, og at den gamle Lov er bleven forældet, vil jeg anbefale at stemme for Lovforslaget for at se at føre det igennem i denne Samling.

Bertelsen (Hjørring Amt): Da jeg havde Ordet, anbefalede jeg at stemme for Loven, som den nu foreligger, og naar jeg gør det, stemmer jeg under den For-